

Barth in Groningen.

De ruime Remonstrantsche kerk aan den Coehoornsingel geheel gevuld met studenten, professoren en vooral ook predikanten, die wel in zeer groote getale zijn opgekomen, oude en jonge, van haast alle kerken, uit alle uithoeken van Groningen, Friesland en Drente. Ieder, die iets weet van de reisgelegenheid in het Noorden 's avonds na zes uur, kan beseffen, wat dit beteekent.

Barth spreekt over „Die Souveränität des Wortes Gottes in der Entscheidung des Glaubens”. Ook op andere plaatsen is dit onderwerp door hem behandeld en de groote dagbladen hebben uitvoerige verslagen gegeven.

Voor wie Barth kende, geen nieuw geluid. Maar velen, die hem kennen, hadden hem nog nooit gezien; vandaar de spanning van het verwachten, dat in de kerk hangt.

Dan beklimt Barth den kansel, en begint. Inderdaad, hij begint, dadelijk met zijn onderwerp. Beroemdheden plegen, als zij, ergens voor het eerst spreken, te beginnen met een paar vriendelijke opmerkingen aangaande toehoorders en plaats. Men noemt dat een *captatio benevolentiae*, het jagen naar de welwillendheid van het publiek. Barth heeft het niet noodig, want hij weet van een welbehagen, dat alle menschelijke welwillendheid oneindig te boven gaat: het welbehagen van den Drieëenigen God, Vader, Zoon en Heiligen Geest, in Wiens Woord wij ons geborgen mogen weten.

Barth spreekt en wij hooren de klanken, die uit zijn geschriften ons al vertouwd zijn. Maar nu zien wij hem, en wat is nu het karakteristieke in de verschijning van dezen kleinen, ietwat vermoeiden man? Is het het radde Zwitsersche Duitsch, dat van zijn lippen stroomt, is het het snelle gebaar der uitschietende handen, is het het mooie denkersvoorhoofd met de lok, is het de bewegelijke mond? En ineens weten wij het: het is zijn glimlach, die ongemerkt juist bij de diepste en ernstigste woorden doorbreekt. Wij denken aan wat de apostel Paulus aangaande zichzelf getuigt, als hij zich aan de gemeente voorstelt als „medewerker harer blijdschap” (2 Cor. 1 : 24).

Zóó staat hij daar als medewerker onzer blijdschap, zoo als hij is de

theoloog; en nu niet in den strikt schoolschen zin van het woord, maar in de volle beteekenis van verkondiger van het Woord des Heeren.

Medewerker onzer blijdschap, omdat hij ons vertroost al dadelijk, dat de God dezer eeuw en dezer wereld te schande gemaakt en vernietigd is, nadat op Golgotha alles is volbracht en Jezus Christus uit de dooden is opgestaan. Omdat hij ons leert, dat Gods Woord God zélf is, en dat dit Woord stáán blijft, en dat hierin alléén onze zaligheid ligt. Omdat hij ons vermaant bij het Woord te blijven en ons oproept tot gehoorzaamheid aan het Woord. Omdat hij ons betuigt te bidden om den Geest, die Heere is en levend maakt.

Medewerker onzer blijdschap, omdat zoo zijn woord als verkwikking valt in het vermoeide hart van menig pastor, die na een wintercampagne met veel dagelijksche zorg en klein verdriet dit groote, hooge, en heerlijke hooren mag.

Medewerker onzer blijdschap, want nu weten wij het weer: *illicitum non sperandum*, het is niet geoorloofd niet te hopen.

B. A. Venemans.

Barth en „De Standaard.”

Nog geheel onder den indruk van het buitengewoon troostvolle en bemoedigende woord, door Barth o.a. in Groningen gesproken, lees ik in „De Standaard” van 24 Maart deze driestar:

Degenen die in Dr Karl Barth een profeet willen zien, wiens woord in dezer dagen van groote waarde is tot behoud der rijke goederen, welke wij in Staat en Maatschappij aan het Christelijk geloof danken, mogen wel goed nadenken over het zeer bedenkelijke feit, dat deze geleerde zich nu, als consequentie van zijn beginselen, keerde tegen den kinderdoop.

Het was ook nu weer niet heel duidelijk.

In het spreken van dezen zeker buitengewonen man treft steeds het onvaste. Wij maken ons sterk, dat velen uit het exposé, dat zij van zijn redevoeringen lazen, niet recht wijs konden worden.

Het is een geven met de eene, en een ontnemen weer met de andere hand. ... ondermijn de beteekenis van den doop voor de natie, en kerk en staat gaan verloren.

Na een aanhaling uit Wormser's bekende geschrift, eindigt de driestar dan aldus:

Wie rukt aan den kinderdoop, zooals de Christelijke kerk van alle eeuwen dien heeft beleden, ontnemt aan het Christenland het geestelijk fundament, hetwelk het alleen kan dragen.

Zoo blijkt ook thans weer, dat het werk van Dr Karl Barth in den grond der zaak niet anders is dan een *ontwapening* van elke strijdkracht, die thans nog weerstand kan bieden. Wij willen hopen dat, hetgeen nu openbaar werd, de oogen zal openen van velen, die uit het Oosten op deze wijze iets goeds meenden te mogen verwachten.

Wat in deze bestrijding voorname-lijk treft, is het totale gemis aan argumentatie. Men mag het op dit punt met Barth eens zijn of niet (persoonlijk ben ik er nog lang niet aan toe hem hierin te volgen), in ieder geval heeft hij zijn gronden aangevoerd, ernstige Bijbelsche gronden, en van iedere bestrijding mag geëischt worden, dat zij op deze gronden ingaat en ze weerlegt. Niets daarvan echter bij „De Standaard”. Inplaats van een serieuze weerlegging der Schriftuurlijke argumenten, een vloed van verdachtmakingen: „hij ontnemt aan het Christenland het geestelijk fundament, ontwapent de geestelijke strijdkracht”, enz. Mischien zou „De Standaard” willen opmerken, dat de weerlegging van Barth's Schriftuurlijke gronden niet tot de taak van een politiek blad behoort. Goed, antwoorden wij, maar dan hadt gij over het heele geval moeten zwijgen. Het is niet oorbaar een algemeen vernietigend vonnis te vellen, wanneer men, krachtens een bepaalde positie, niet in staat is de argumenten voor dat vonnis aan te voeren.

Wat is echter de grond, waarom „De Standaard”, hoewel zij als politiek blad op de argumentatie niet ingaan mag, toch over deze kwestie spreekt? Deze, dat de kinderdoop het geestelijk fundament is van het „Christenland”, van de „rijke goederen”, welke wij in Staat en Maatschappij aan het Christelijk geloof danken. Niet de Schriftuurlijkheid van een stelling is dus het beslissende, maar dit: of een bepaalde stelling de „rijke goederen” van het „Christenland” intact laat. Met de

Schrift zelf heeft men in deze kringen allang afgedaan; men heeft het Woord Gods immers, gecondenseerd, in de „eeuwige beginselen”, die om de zooveel jaar veranderd worden. Niet de Schrift, maar de „rijke goederen” van het „Christenland” zijn maatstaf geworden, d.w.z. niet God, maar de mensch, in casu de Christelijke mensch, met al zijn twijfelachtige, hoogst betrekkelijke bouwsels. Zelfs al zou evident bewezen kunnen worden, dat de kinderdoop niet Schriftuurlijk is, dan zou „De Standaard” nog den kinderdoop blijven aanhangen, want immers ... de „rijke goederen”, en het „Christenland” ...!

De verdachtmaking wordt nog vollediger, doordat Barth's bedenking tegen den kinderdoop voorgesteld wordt „als consequentie van zijn beginselen”. Ieder, die van Barth's theologie op de hoogte is, weet, hoe apert onjuist dit is. Wanneer het om „consequentie” van „beginselen” ging, dan zou Barth den kinderdoop juist wél moeten leeren. Immers, zooals Barth zelf in Utrecht toestemde, „de kinderdoop is niet voornamelijk vanuit de praedestinatie, die erprachtig door geïllustreerd wordt. Jammerende, reclameerende, schreuwende kinderen zijn wij immers levenslang t.o.v. Gods vrije genade”. Juist de kinderdoop zou prachtig passen in Barth's „beginsel” der soevereine goddelijke genade. Maar, heeft Barth in Utrecht verder gezegd, „hoewel deze illustratie waar is en blijft, daarmee is de doop van zuigelingen nog niet gemotiveerd. Als evangelische Christenen is alleen het getuigenis van de H. Schrift maatgevend.” Deze woorden belichten Barth's positie wel zeer scherp: een gegeven, dat „naar de consequentie der beginselen” zijn leer juist steunen zou, verwerpt hij, alleen omdat hij dat gegeven in de Schrift niet vindt. Wil men van een „beginsel” van Barth spreken, dan bestaat dat beginsel alleen in zijn, schijnbaar te zijnen eigen nadeele volgehouden, Schriftuurlijkheid. Dat beroep op de Schrift maakt echter niet veel indruk op „De Standaard”; men is daar gewoon met andere bronnen te werken: de historie enz. Ondanks dit zéér evidente voorbeeld van Schrift-getrouwheid wordt geïnsinueerd, dat Barth den kinderdoop verwerpt „als consequentie van zijn beginselen.” Om de goëgemeente toch maar grondig af te

schrikken van deze „beginselen“, en van den man, die ze uitspreekt.

„Ondermijn de beteekenis van den doop voor de natie, en de kerk en staat gaan verloren.“ En in verband daarmee de grievende insinuatie aan Barth's adres: „het is een geven met de eene, en een ontnemen weer met de andere hand“. — Wat dat behoud van kerk en staat betreft, zou „De Standaard“ misschien eens willen zeggen wie de ruggegraat, de onverzettelijke kern van het verzet der Belijdende Kerk in Duitschland tegen den Staat geweest is? „De Standaard“ kan soms in roerende taal over de trouw dezer Duitse „broederen“ spreken; zou zij haar lezers ook eens zeggen willen, aan wie n, menschelijk gesproken, deze trouw te danken is? Zou zij dan misschien ook eens willen zeggen, waar de beroemde „Christelijk-sociale Volksdienst“ gebleven is, waarover vóór 1933 in haar kolommen zoo veel te doen was? Deze „Christelijk-sociale Volksdienst“ was het Duitse verlengstuk van de A. R. partij hier te lande; vol verwachting en hoop waren de oogen van A. R. Nederland op dezen „Volksdienst“ gevestigd, als op de groep, die de „christelijke politiek“ in Duitschland invoeren, en krachtens

de „eeuwige beginselen“ dat land van den ondergang redden zou. Zou „De Standaard“ misschien eens vertellen willen, waar deze partij gebleven is; of haar leiders, evenals veel dankbare leerlingen van Barth, thans in gevangenis en concentratiekamp zuchten? Zou de houding van deze christelijk-politieke „Volksdienst“-mannen, die op de vlucht sloegen, aan het A. R. volk „heel duidelijk“ zijn? Zou het daar „recht wijs“ uit kunnen worden? Zou „De Standaard“ eens vertellen willen, wie eigenlijk in Duitschland standgehouden hebben: de verfoeide Karl Barth, die geestelijke „ontwapenaar“, of haar christelijk-politieke geestverwanten, van wie men in en na het beslissende uur nooit meer iets gehoord heeft? Zou „De Standaard“ dan tevens vertellen willen, wie van deze beide voor Kerk en Staat van grondleggende beteekenis, en tot blijvenden zegen, zijn geweest? Zou „De Standaard“ op z'n minst over deze vragen eens ernstig na willen denken? Want velen in ons land zijn er niet gerust op, wat de thans zoo hoog van den toren blazende „christelijke politiek“ doen zou, wanneer ons land eens onder de knoet van de dictatuur zou komen!

J. Diepersloot.

Heb lief, en doe wat gij wilt.

Augustinus.

Kerkelijk Leven.

De Kerk en de publiciteit.

„De Kerk beschikt over het grootste propaganda-apparaat van het geheele land. Hoeveel zouden de gezamenlijke drukkosten van alle kerkbodes niet bedragen?“ Aldus schrijft één van de jongere Engelsche letterkundigen, wiens naam niet genoemd wordt, aan den directeur van de Religious Book Club, de langzamerhand bekend geworden instelling van de uitgeverij der Engelsche Christen Studenten Beweging, die aan de leden jaarlijks eenige boeken over actuele onderwerpen levert tegen laag prijs.

En dan gaat deze schrijver verder. „Wat is het lang geleden, dat ik een kerkbode heb gezien. Ik herinner mij

wel, dat het geen bijzonder aantrekkelijke lectuur was. Maar daarover gaat het nu niet. Ik wilde alleen maar een vergelijking maken met de activiteit van de communisten. Ik ben geen communist, maar ik ben er niet aan ontkomen, kennis te nemen van communistische lectuur. Ik krijg geschriften van allerlei soort. Overal zie ik communistische boeken aangekondigd. Ik zie natuurlijk niet voorbij, dat het communisme tot op zekere hoogte nog in de eerste generatie is en daardoor groter activiteit vertoont. Maar ook al is dit zoo, verliest dan de kerk niet heel wat kanssen, welke zij niet behoefde te verliezen?“

De schrijver neemt dan als voorbeeld een bloeiende stadsgemeente.

Zij heeft een kerkgebouw en een predikant en een kerkbode. Iederen winter worden behalve de kerkdiensten nog lezingen gehouden voor een belangstellend gehoor. Naar het uiterlijke is alles dus in orde. Intuschen vraagt de schrijver zich af, welk percentage van de inwoners der stad door deze kerk wordt beïnvloed. Hoeveel menschen worden bereikt door eenigen vorm van Christelijke propaganda? Wie merkt er iets van wat er in het kerkelijk leven omgaat, tenzij hij zich abonneert op de kerkbode?

De schrijver stelt dan nog meer vragen. Wij bedenken, dat hij het oog heeft op Engelsche toestanden, maar wij luisteren toch maar mee.

Waarom heeft de kerk geen studiegroepen, waar nieuwe actuele boeken worden besproken? En waarom is er in de kerk geen bibliotheek, waar men dergelijke boeken kan leenen voor een penny in de week? Bij de communisten kan men te allen tijde boeken van Marx en anderen op die voorwaarde te leen krijgen.

Het gaat er om, de kerk los te maken uit haar isolement van den Zondag. De kerk moet haar invloed uitoefenen door de geheele week. Zij moet altijd en overal vooraan staan. Doet zij dat niet, dan gaan anderen op haar plaats staan.

Ook deze schrijver erkent, dat in tal van plaatsen door de kerk belangrijk werk wordt gedaan, misschien zelfs veel meer dan hij denkt. Maar zonder twijfel is er een tekort. Hij heeft nooit gehoord van menschen, die af en toe hun maal doen met een droog broodje om Christelijke boeken te kunnen koopen. Voor ander soort lectuur gebeurt dit geregeld.

De Bijbel en de geloofsleer zijn er altijd. Maar de kerk moet het Woord brengen tot de wereld in de termen van den tijd, waarin zij is geplaatst. En daarvoor is de drukpers een onmisbaar hulpmiddel, zoowel die van het grootste uitgeversbedrijf als van de kleinste kerkbode. In samenwerking met studiegroepen, lezingen, bibliotheken en andere vormen van propaganda kan de drukpers in het belang der kerk een geweldig werk doen.

Wij weten wel, dat lectuur niet alles is. Onze Engelsche schrijver haalt een woord van Graaf Keyserling aan, die eens gezegd heeft: „als een Duitscher bij een wegwijzer

komt, met één arm: naar den hemel, en één arm: naar lezingen over den hemel, dan aarzelt hij niet om den laatsten weg te kiezen.“

Laten wij niet in die dwaling vervallen. Er zijn ook andere wegen tot God dan het lezen van Christelijke lectuur. Maar er bestaan over kerk en Christendom honderden en duizenden misverstanden, die nooit uit den weg worden geruimd, omdat de kerk er nooit van hoort. Wanneer er meer goede lectuur bestond en deze werd onder de menschen gebracht, dan zouden heel wat van die misverstanden ongemerkt verdwijnen.

Maar al te veel is de kerk de veilige plaats, waar men zich terugtrekt in deze booze tijden. Neen, de kerk moet geen bomvrije en gasdichte schuilkelder zijn voor hen, die het voorrecht hebben, tot haar leden te behooren.

De kerk moet de plaats zijn, waar de leden worden voorzien van alles, wat zij voor hun taak in de wereld noodig hebben, en vanwaar zij uitgaan als getuigen van het Evangelie. En zou dan bij dit werk van getuigen de drukpers niet een belangrijk middel zijn?

Ook in ons land laat de publiciteit vanwege de kerk veel te wenschen over. Wij hebben kerkbodes bij dozijnen, maar wie lezen deze behalve het kerkgaand publiek? Wat merkt de buitenstaander van de kerk? En wat moet hij doen, indien hij eens wat meer van de kerk zou willen weten?

Terwijl wij met deze dingen bezig zijn, treft ons een in het oog loopende advertentie in een groot dagblad: „Voor Niet-Katholieken zijn inlichtingen over de leer en de gebruiken der Katholieke Kerk gratis te verkrijgen bij het Diocesaan Inlichtingen Bureau. Lectuur wordt gratis toegesonden.“ Men wende zich slechts tot het opgegeven adres.

Waar is in ons land het provinciaal of classicaal inlichtingenbureau b.v. der Ned. Hervormde Kerk? En waar moet de niet-Hervormde zich vervoe-gen, indien hij ingelicht wenscht te worden over de leer en de gebruiken der Ned. Hervormde Kerk? Wij maken het den buitenstaander niet gemakkelijk.

Den laatsten tijd vindt men hier en daar aan een enkele Hervormde kerk een aanplakkastje, waarin de uren der godsdienstoefeningen en de namen der predikanten, die den komen-